

เลขที่ ๖๗๕๕
วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๙

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๗๘๐๖ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงพาณิชย์ ด่วนที่สุด ที่ พณ ๐๕๐๓/๒๖๗๐ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

ตามที่ได้แจ้งมติคณะกรรมการรัฐมนตรี (๑ มีนาคม ๒๕๕๙) รับทราบรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี ของคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบและของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของรายงานและข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะกรรมการต่อไป นั้น

กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอรายงานผลการพิจารณาตามรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการพาณิชย์ดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ รับทราบรายงานผลการพิจารณาตามรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงพาณิชย์ส่งรายงานในเรื่องนี้จำนวน ๗๕๐ ชุด ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
วันที่ ๑๓ มิ.ย. ๕๙ วันที่ ๗ / ก.ย. ๕๙
๑๑.๕๐ ถึง พรม
สำนักการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๒๕๐ ๒๕๕๙
วันที่ ๗ ก.ย. ๒๕๕๙
เวลา ๑๕.๓๐ น.
สำนักการประชุม

เลขที่รับ 5996
วันที่ 8 ก.ค. 2559
เวลา 14.56

ปลัดกระทรวงพาณิชย์
เลขที่รับ 2056
วันที่ ๗ ก.ค. ๒๕๕๙ เวลา ๒.๑๖

กระทรวงพาณิชย์
เลขที่รับ 4449
วันที่ 6 ก.ค. 59 เวลา 15.55 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๖๓๕๓

เลขที่รับ 583A
วันที่ ๑๑ ก.ค. ๒๕๕๙ เวลา 10.12

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เลขที่รับ 18512
วันที่ ๗ ก.ค. ๒๕๕๙

กรมการค้าภายใน
เลขที่รับ 20602
วันที่ 8 ก.ค. 2559
เวลา 4.07

อ้างถึง หนังสือกระทรวงพาณิชย์ ด่วนที่สุด ที่ พณ ๐๕๐๓/๒๖๓๐ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้

ตามที่ได้เสนอรายงานผลการพิจารณาตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ รับทราบรายงานผลการพิจารณาตามรายงานการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบแล้ว ทั้งนี้ ขอได้โปรดส่งรายงานในเรื่องนี้ จำนวน ๗๕๐ ชุด ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยตรงต่อไปด้วย

กองส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร ๑
เลขที่รับ 5225
วันที่ ๑๑ ก.ค. ๒๕๕๙
เวลา 16.16

ส่ง กษ.๑

ขอแสดงความนับถือ

เรียน อธิบดี
เพื่อโปรดทราบ
เห็นควรส่ง กม.๑

นางสาว สิริมา อภิรักษ์

๘ ก.ค. ๒๕๕๙

๑๑ ก.ค. ๒๕๕๙ (นางสาว สิริมา อภิรักษ์)
ผู้อำนวยการสำนักกนิตกรรม ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘ ก.ค. 2559

กลุ่มพืชผักและผลไม้
เลขที่รับ 1211
วันที่ ๑๑ ก.ค. ๒๕๕๙
เวลา 16.58

สำนักกนิตกรรม

โทร. ๐๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๘ (ชุด ๑)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (E/งานสนร/Thanita/บันทึกภายใน/5055) ปลัดกระทรวงพาณิชย์เสนอ สป.(ปลัดฯ)

นางสาว สิริมา อภิรักษ์

๘ ก.ค. ๒๕๕๙

๑๑ ก.ค. ๒๕๕๙

๑๑ ก.ค. ๒๕๕๙

๑๑ ก.ค. ๒๕๕๙

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้ง เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง รายงานผลการพิจารณาตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี ให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๕. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๔๐๓/๒๖๗๐

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานการพิจารณาการศึกษาเรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๗๘๐๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒. บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

๓. สรุปประเด็นข้อเสนอแนะจากรายงานการศึกษา และการดำเนินการของหน่วยงาน

๔. Infographic กระบวนการส่งออกผลไม้ไทยไปต่างประเทศ

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ ขอรายงานผลการรับข้อเสนอแนะรายงานการศึกษาเรื่อง การตั้ง
โรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติ ในจังหวัดจันทบุรี มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการ (กระทรวงพาณิชย์)
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ได้มีหนังสือถึงกระทรวงพาณิชย์ขอให้เป็น
หน่วยงานหลักในการรับข้อเสนอแนะรายงานการศึกษาเรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง)
ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี ของคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม
และการแรงงาน สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสรุปผลการ
พิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวมส่งให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ก่อนเสนอ ครม.ต่อไป

๑.๒ รายงานการศึกษาของคณะกรรมการการพาณิชย์ฯ ตามข้อ ๑.๑ มีข้อเสนอแนะ
มาตรการให้หน่วยงานดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระเบียบทางการค้าของผู้ประกอบการต่างชาติ การส่งเสริม
การส่งออก การค้า และการนำเข้า รวมทั้งมาตรการอื่น ๆ อาทิ การให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม และการทำการ
ซื้อขายแบบ on-line เป็นต้น (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๒. การดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ตามข้อเสนอแนะ

กระทรวงพาณิชย์ ขอเรียนว่าได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง
ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อร่วมกันพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะตามรายงานการศึกษา
ดังกล่าว รวมทั้งได้ลงพื้นที่ร่วมกันเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และพิจารณาร่วมกับหน่วยงานภายในพื้นที่
ผู้ประกอบการและเกษตรกร (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔) สรุปผลได้ดังนี้

๒.๑ ผลไม้เศรษฐกิจสำคัญของไทย เช่นทุเรียน ลำไย มังคุด มะม่วง ลิ้นจี่ เงาะ
ส่งออกต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๗๐ - ๘๐ จากที่ผลิตได้ ซึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง มีกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดขั้นตอนการส่งออก จึงขอให้

๒.๒ ทุกหน่วยงานมีความเห็นตรงกันว่ารายงานการศึกษาของคณะกรรมการการพาณิชย์ฯ รวมถึงข้อเสนอแนะดังกล่าวมีความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ระบบการบริหารจัดการประกอบธุรกิจการค้าผลไม้ของชาวต่างชาติมีการปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมาย และป้องกันการผูกขาดทางการค้า ทั้งนี้ ยังมีบางประเด็นเห็นควรนำเรียนความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

(๑) มาตรการจัดระเบียบทางการค้า

(๑.๑) กรณีปัญหาการเข้ามาประกอบธุรกิจรับซื้อผลไม้ของคนต่างด้าว

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลคัดกรองโรงคัดบรรจุที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรทั่วประเทศแล้ว เบื้องต้นพบว่ามีสิ่งที่มีสถานะเป็นคนต่างด้าวจำนวน ๕ ราย และมีสถานะเป็นนิติบุคคลไทยที่เข้าข่ายกลุ่มเสี่ยงอาจใช้คนไทยถือหุ้นแทน จำนวน ๙๕ ราย เป็นสิ่งในจังหวัดจันทบุรี ๕ ราย ทั้งนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการตรวจสอบร่วมกันต่อไป

(๑.๒) กรณีปัญหาล้างเงินมีการตกลงร่วมกันกับผู้ประกอบการรับซื้อผลไม้ โดยกำหนดราคาผลไม้บางส่วนให้ต่ำกว่าราคาตลาด

ขณะนี้กรมการค้าภายในยังไม่ได้รับข้อร้องเรียนกรณีดังกล่าวแต่กรมฯ ได้มีการลงพื้นที่ตรวจสอบยังไม่พบพฤติกรรมที่ขัดต่อพ.ร.บ.แข่งขันทางการค้า พ.ศ.๒๕๕๒ อย่างชัดเจน การกำหนดราคาส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยกลไกตลาดคืออุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) และผู้นำโดยเฉพาะในตลาดจีน อย่างไรก็ตามกระทรวงฯ ได้กำกับให้มีการติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด พร้อมดำเนินการส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย โดยอบรมให้ความรู้ด้านการตลาด และการซื้อขายโดยใช้สัญญาข้อตกลงมาตรฐานให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการผลไม้ควบคู่กันไป

(๑.๓) ปัญหาการเข้ามาทำงานและอยู่ในประเทศไทยของคนต่างด้าว โดยไม่ได้รับใบอนุญาต

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแจ้งว่าได้ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับทุกสัญชาติ โดยกระทรวงแรงงานแจ้งว่าได้ดำเนินการในเรื่องการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยกองทุนประกันสังคม เพื่อให้ลูกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงให้คำปรึกษา แนะนำ และพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของลูกจ้าง รวมทั้งส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของ นายจ้าง และลูกจ้างในโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง)

(๑.๔) ปัญหาการจัดเก็บภาษีการประกอบธุรกิจซื้อผลไม้

กรมสรรพากรได้ดำเนินการ ติดตาม ควบคุมและตรวจสอบจัดเก็บภาษีกิจการโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง) ตามประมวลรัษฎากรจากผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อผลไม้ชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี เช่นเดียวกับผู้ประกอบการชาวไทย ทั้งนี้ยังได้ให้คำแนะนำและติดตามให้มีการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีให้ถูกต้องครบถ้วน อีกทั้งสำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดจันทบุรีได้กำหนดแผนบริหารจัดการเก็บปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ เพื่อให้สามารถจัดเก็บรายได้เข้ารัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑.๕) การกำหนดให้จัดตั้งสมาคมการค้าขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อกำกับดูแลและต่อรองเงื่อนไขการส่งออกให้เป็นธรรม ปัจจุบันประเทศไทยมีภาคเอกชนที่มีการรวมตัวและจัดตั้งองค์กร เช่น สมาคมผู้ค้าและส่งออกผลไม้ไทย สมาคมการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนไทย-กัมพูชา ชมรมคนรักทุเรียนแห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบระหว่างเกษตรกรและผู้รวบรวม รวมทั้งส่งเสริมการส่งออกผลไม้ให้มีความเข้มแข็งและสร้างอำนาจต่อรองทางการค้า

(๑.๖) กรณีมาตรการควบคุม กำกับดูแลปริมาณที่นำเข้าส่งออก โดยการออกใบอนุญาตนำเข้า (Import Licensing) และใบอนุญาตส่งออก (Export Licensing)

กรมการค้าต่างประเทศได้ให้ความเห็นว่ามาตรการดังกล่าวจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าหรือขัดต่อ (WTO) แต่สามารถใช้เพื่อเป็นการติดตามและควบคุมคุณภาพตามความต้องการของประเทศผู้นำเข้า

(๒) มาตรการส่งเสริมการส่งออก การค้า และการนำเข้า

(๒.๑) การส่งเสริมการตลาดการค้าและการส่งออก

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีแผนการจัดงานส่งเสริมการขยายตลาดสินค้าเกษตรและอาหาร ไปยังต่างประเทศใหม่ๆ นอกจากตลาดจีน ได้แก่ ฮองกง ประเทศในทวีปยุโรป อาเซียน ตะวันออกกลาง แอฟริกา ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ผู้ประกอบการ SMEs ผลไม้และผลิตภัณฑ์แปรรูป สามารถเข้าร่วมงานดังกล่าวได้โดยติดตามช่องทางเว็บไซต์ <http://www.ditp.go.th> ทั้งนี้กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการขยายตลาดสินค้าผลไม้และผลิตภัณฑ์แปรรูป เป็นวาระสำคัญในการขับเคลื่อน

(๒.๒) การส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาดและโลจิสติกส์ให้กับล้งไทยและผู้ประกอบการไทย

กรมการค้าภายในได้ลงพื้นที่ตรวจสอบพบว่าราคาส่งออกผลไม้ส่วนใหญ่เป็นราคา FOB ผู้นำเข้าเป็นผู้จัดการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งมีผู้ให้บริการหลากหลาย นอกจากนี้กรมการค้าภายในยังมีโครงการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรกระจายสินค้า ตลาดกลาง คลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น อย่างครบวงจร

(๒.๓) การกำหนดมาตรฐานการนำเข้าผลไม้บางประเภทให้เข้มงวดเพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคผลไม้ที่มีมาตรฐานเป็นสากล

กรมศุลกากรได้บูรณาการตรวจสอบผลไม้ที่นำเข้ามาในประเทศไทย ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรและคณะกรรมการอาหารและยา ผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูล National Single Window (NSW) ซึ่งกระบวนการดังกล่าว ต้องผ่านการตรวจสอบ วิเคราะห์ เก็บตัวอย่าง เชื้อจุลินทรีย์ สารตกค้าง ต้องมีใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) ในส่วนแมลงศัตรูพืช โรคพืช ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ตามประกาศการควบคุมการนำเข้าสิ่งต้องห้ามสิ่งกักกัและสิ่งไม่ต้องห้าม พ.ร.บ. กักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ และแก้ไข โดยต้องผ่านการตรวจสอบที่ด่านกักพืช กรมวิชาการเกษตร อีกทั้งต้องมีการสุ่มตรวจเก็บตัวอย่างนำมาวิเคราะห์ความปลอดภัยทางด้านอาหาร ต้องมีใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร (อ.๗) ตามพ.ร.บ.อาหาร พ.ศ.๒๕๒๒ โดยต้องผ่านการตรวจสอบที่ด่านอาหารและยา

(๓) มาตรการเพิ่มเติมอื่นๆ

(๓.๑) การส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและทำการซื้อขายแบบ On-line เพื่อขยายช่องทางการจำหน่ายไปได้ทั่วโลก

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่สนใจ โดยแบ่งโปรแกรมอบรมให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ที่เริ่มต้นประกอบธุรกิจ และผู้ที่ต้องการขยายธุรกิจ

(๒) ส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องหมายรับรองการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

(๓.๒) การส่งเสริมหรือจัดตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ไทยให้สามารถแข่งขันกับโรงคัดบรรจุต่างด้าวได้

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีการดำเนินการสนับสนุนการสร้างห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การผลิต การแปรรูป โดยการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้ในประเทศ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ประกอบการตั้งแต่การวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทดสอบตลาด ตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ จัดทำระบบคุณภาพ และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าความหลากหลายและสร้างนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการใช้วัตถุดิบในประเทศ

(๓.๓) กำหนดให้ผู้ส่งออกผักและผลไม้ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออก ต้องมีมาตรฐาน รับรองแหล่งผลิตที่ส่งออก (GAP) และโรงคัดบรรจุ (GMP) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สินค้าเกษตรไทย

กรมวิชาการเกษตร ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนผู้ส่งออกผักและผลไม้ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ ลำไย ทูเรียน มังคุด จะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกรับกรมวิชาการเกษตรตามที่ประเทศปลายทางร้องขอ เช่น ประเทศจีนขอหนังสือรับรองแหล่งผลิตที่ส่งออก (GAP) โรงคัดบรรจุ (GMP) สุขอนามัยพืช สารเคมีตกค้าง ขณะนี้มีผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรจำนวน ๑,๑๓๙ ราย

(๓.๔) การกำหนดให้ผลไม้เป็นรายการสินค้าสำคัญที่ควรมีการควบคุมกำกับดูแลปริมาณที่นำเข้าส่งออก ตามพ.ร.บ.ส่งออกนำเข้า พ.ศ.๒๕๒๒

กรมการค้าต่างประเทศได้กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ของสินค้าบางรายการที่ต้องมีหนังสือรับรอง/ขึ้นทะเบียน ประกอบการนำเข้า เช่น ส้มและหอมแดงและต้องมีหนังสือรับรอง /ขึ้นทะเบียน ประกอบการส่งออก เช่น ทูเรียนสด ลำไยสด ผัก และผลไม้

(๓.๕) มาตรการส่งเสริมให้ชาวสวนมีความเข้มแข็ง เช่น การรวมตัวเป็นสมาคมการค้า ปัจจุบันชาวสวนได้มีการรวมตัวจัดตั้งสมาคมในหลายแห่ง เช่น สมาคมชาวสวนจังหวัดจันทบุรี และสมาคมชาวสวนผลไม้จังหวัดตราด เป็นต้น

(๓.๖) การครอบงำตลาดผลไม้ของธุรกิจโรงคัดบรรจุผลไม้ของผู้ประกอบการชาวจีน ตั้งแต่การปลูก การตัด การบรรจุ การขนส่งและการส่งออก ในระยะสั้นการที่มีผู้ประกอบการรับซื้อผลไม้เข้ามารับซื้อจากเกษตรกรมากมาย ทำให้ตลาดเกิดการแข่งขัน เกษตรกรมีทางเลือกและอำนาจต่อรองในการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้น ทำให้เกษตรกรได้รับราคาที่สูงขึ้น ส่งผลให้ไม่เกิดผลผลิตล้นตลาดและราคาตกต่ำ แต่ในระยะยาวอาจมีผลให้พ่อค้าไทยเงินทุนน้อยก็จะหายไป และพ่อค้าจีนรวมตัวกันกดราคาจากเกษตรกรได้ จึงต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำและบูรณาการการทำงานร่วมกันตลอดห่วงโซ่อุปทานในการกำกับดูแลมาตรฐานการปลูก การบรรจุ สินค้าและการส่งออกให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศและตรวจสอบได้ ดังนี้

(๑).ต้นน้ำ : - เกษตรกรต้องมีการพัฒนาการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และรักษาคุณภาพสินค้า

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลมาตรฐานต่างๆ ตามเงื่อนไขข้อตกลงทั้งในระดับ ไร่ สวน (GAP) โดยวางระบบการออกใบรับรองและการตรวจสอบเอกสารย้อนกลับให้ครอบคลุมครบถ้วน

(๒) กลางน้ำ : ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มสหกรณ์ที่เข้มแข็ง โดยสมาชิกสหกรณ์มีการวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกันเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง ตั้งแต่การเลือกชนิดพืช และปริมาณที่จะปลูก ให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด การจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนรวบรวมผลผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย โดยภาครัฐสนับสนุนด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การอบรมให้ความรู้ และเชื่อมโยงตลาด เพื่อเป็นการยกระดับราคาและลดการพึ่งพิงต่างชาติ ตามรูปแบบสหกรณ์และตลาดกลางของประเทศญี่ปุ่น

(๓) ปลายน้ำ

๓.๑ ส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ โดยการสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและการส่งออกผลไม้ไทยไปจีนโดยร่วมหุ้นส่วนธุรกิจกับรัฐวิสาหกิจของจีน และการเข้าไปดำเนินธุรกิจร่วมกับผู้ประกอบการจีนในประเทศจีน เป็นต้น

๓.๒ ขยายตลาดส่งออกผลไม้ทั้งในรูปผลสดและแปรรูปไปประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากประเทศจีน โดยเน้นประเทศที่มีศักยภาพ เช่น ประเทศอินเดีย ซึ่งมีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ ๒ ของโลกรองจากสาธารณรัฐประชาชนจีน และมีความต้องการบริโภคผลไม้ไทย

๒.๓ ข้อกฎหมาย

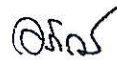
เรื่องเสนอดังกล่าว เข้าข่ายที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๙ มอบหมายกระทรวงพาณิชย์พิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของรายงานและข้อเสนอแนะ

๓. ข้อเสนอเพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ

รับทราบการดำเนินการของหน่วยงานตามข้อเสนอแนะรายงานการศึกษาเรื่องการจัดตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี ของคณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

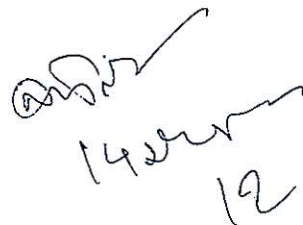
จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางอภิรดี ตันตราภรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าภายใน

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๕๓๔๕

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๓๔๖

สำเนา
บันทึกข้อความ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ส่วนราชการ สำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๔๙

ที่ นร ๐๔๐๕(คร.๕)ว ๙๐/๒๕๕๙ วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ... รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี.....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ได้เสนอเรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
รองนายกรัฐมนตรี

รายงานการศึกษา

เรื่อง การตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ลิ่ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี

โดย

คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ความเป็นมา

แต่เดิมประเทศไทยมักประสบปัญหาผลไม้ล้นตลาดและมีราคาตกต่ำในช่วงฤดูการผลิตผลไม้ส่งออกสู่ตลาด (เกิดภาวะ Supply มากกว่า Demand) แต่ปัจจุบันพบว่าผลไม้ในประเทศเป็นที่ต้องการของต่างประเทศ (เกิดภาวะ Demand มากกว่า Supply) ผลไม้จึงมีราคาสูงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทูเรียน มังคุด มะม่วง เงาะ ส่งผลให้มีการล้มต้นยางและหันมาปลูกผลไม้กันมากขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งในอดีตเกษตรกรจะดูแลการปลูก ผลิตและขายให้พ่อค้า จากนั้นพ่อค้าจะเป็นผู้ขนส่ง และกระจายผลไม้ส่งเข้าสู่ตลาดผลไม้ในประเทศระยะหลังเริ่มมีพ่อค้าชาวจีนเข้ามาตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้หรือล้งรับซื้อผลไม้ถึงในสวนและส่งออก เช่น ลำไย ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาแล้วในภาคเหนือ วิธีการค้าในลักษณะดังกล่าวได้แพร่กระจายไปสู่ตลาดผลไม้ชนิดอื่น ๆ ในหลายจังหวัด

สำหรับจังหวัดจันทบุรีในช่วงที่ผ่านมาเกษตรกรขายผลไม้ได้ราคาดีมาก การที่ราคาผลไม้นับตัวสูงขึ้นมาก เป็นผลมาจากการที่มีผู้ประกอบการชาวจีนหลายรายเข้ามารวมกลุ่มรับซื้อผลไม้และตั้งโรงคัดบรรจุหรือล้งถึงในจังหวัด โดยที่ผู้ประกอบการชาวจีนมีเงินทุนมากกว่าสามารถแข่งขันซื้อผลไม้กับล้งไทยในท้องถิ่นได้ดีกว่า ในที่สุดก็สามารถครอบงำตลาดการค้าผลไม้ของไทยไปได้ขณะนี้ล้งของผู้ประกอบการชาวจีนได้ขยายฐานไปแข่งขันและยึดครองส่วนแบ่งการค้าผลไม้ไทยหลายจังหวัดในภูมิภาคต่าง ๆ จนเป็นที่หวาดหวั่นว่าล้งจีนจะสามารถผูกขาดการซื้อขายและเป็นผู้กำหนดราคาผลไม้ไทยในอนาคตซึ่งหากปล่อยไว้โดยไม่มีการแก้ไขหรือควบคุม ธุรกิจการค้าผลไม้ของไทยอาจประสบปัญหาวิกฤติด้านราคาและการตลาดได้

จากกรณีดังกล่าว เพื่อเป็นการป้องกันการผูกขาดทางตลาด สนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมมากขึ้น ลดการครอบงำตลาดการค้าผลไม้ไทย ดูแลการประกอบธุรกิจของคนต่างชาติให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมาย คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงมอบหมายให้คณะกรรมการการพาณิชย์ ในคณะกรรมการการพาณิชย์

การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงพิจารณาศึกษา เรื่องการตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ของผู้ประกอบการชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี

ข้อเท็จจริง

๑. ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกผลไม้ที่สำคัญของโลก ผลไม้ที่สำคัญ ได้แก่ทุเรียน มะม่วง เงาะ มังคุด ลองกอง ลำไย สับปะรด ลิ้นจี่ เป็นต้น จากข้อมูลของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ระบุว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ประเทศไทยมีการส่งออกผลไม้คิดเป็นมูลค่า ๔๐,๗๒๕ ล้านบาท และปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (มกราคม - กรกฎาคม) ส่งออกคิดเป็นมูลค่า ๒๙,๔๖๙ ล้านบาท (ลดลงจากระยะเดียวกันร้อยละ ๗.๗๒) ทั้งนี้มูลค่าส่งออกดังกล่าวยังมีได้รวมตัวเลขการค้าที่ไม่ผ่านระบบ สำหรับตลาดผลไม้ที่สำคัญอันดับหนึ่งคือ จีน รองมา ได้แก่ ฮองกง เวียดนาม ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เกาหลี อินโดนีเซีย เป็นต้น

๒. จังหวัดจันทบุรีเป็นศูนย์กลางการผลิตและจำหน่ายผลไม้ที่สำคัญหลายชนิด ได้แก่ทุเรียน มังคุด ลำไย กัลยไชย สับปะรด ส้มโอ มะม่วง ลิ้นจี่ ลองกอง เงาะ และสละ เป็นต้น นอกจากนี้ผลไม้ไทยยังมีการปลูกมากในอีกหลายจังหวัด ได้แก่ ระยอง ตราด ชุมพร สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เป็นต้น

๓. เนื่องจากพ่อค้าผลไม้ไทยมีศักยภาพลดลงและมีจำนวนน้อยลงในขณะที่ผลไม้เป็นสินค้าที่สร้างรายได้เป็นมูลค่าสูงให้แก่จังหวัดจันทบุรีทุกปีโดยเฉพาะทุเรียน มังคุด ลำไย โดยมีการส่งออกไปประเทศจีนกว่าร้อยละ ๗๐ - ๘๐ ของผลผลิต และจากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จันทบุรีส่งออกทุเรียนมูลค่าปีละกว่าหมื่นล้านบาท อย่างไรก็ตาม จากบทเรียนในอดีตหากผลไม้มีจำนวนน้อยกว่าความต้องการของตลาด (ภาวะ Supply น้อยกว่า Demand) ปัญหาจะไม่เกิด แต่หากผลไม้ที่ผลิตได้มีจำนวนมากหรือล้นตลาด (ภาวะ Supply มากกว่า Demand) พ่อค้าจีนจะคัดเกรดผลไม้และกตราคาซื้อจากชาวสวน ผลไม้ส่วนที่ไม่ได้เข้าประเทศจีนจะถูกทิ้งและไม่ได้ส่งออกไปยังตลาดประเทศอื่น การที่พ่อค้าไทยไม่ค่อยมีโอกาสทำตลาด จึงยิ่งทำให้พ่อค้าไทยมีศักยภาพลดลงและหดหายไป

๔. กรมวิชาการเกษตรได้กำหนดให้ผู้ส่งออกผักและผลไม้ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออก โดยผลิตผลที่ส่งออกต้องมาจากแปลงปลูกเก็บเกี่ยว และใส่บรรจุภัณฑ์จัดเป็นวิธีการและขั้นตอนการผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice : GAP) และมาจากโรงคัดบรรจุที่ผ่านการรับรองคุณภาพและมาตรฐานตามระบบการผลิตที่ดี (Good Manufacturing Practice : GMP) ถึงแม้ว่า GAP และ GMP จะเป็นมาตรการสมัครใจ (Voluntary Measures) แต่ก็ได้ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรส่งออกของไทย

อย่างไรก็ตามปรากฏในข้อเท็จจริงว่า ลังจีนที่ส่งสินค้าผลไม้ออกไปประเทศจีน จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานบังคับ AOSIQ (สำนักงานควบคุมคุณภาพตรวจสอบและกักกันโรค/General Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine) ซึ่งเป็นมาตรฐานคุณภาพการนำเข้าสินค้าของจีน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยจะต้องผ่านการรับรองมาตรฐานของจีน ซึ่งต้องมีผู้ตรวจจากประเทศจีนตามมาตรฐาน AOSIQ ซึ่งไม่เป็นปัญหากับลังจีนที่ตั้งในประเทศไทย แต่กลับเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ลังไทยถูกกีดกันและเสียตลาดให้กับลังจีน เพราะไม่สามารถแข่งขันส่งออกผลไม้ไปประเทศจีนได้

๕. ข้อมูลจากศูนย์วิจัยพืชสวนจังหวัดจันทบุรีระบุว่า จันทบุรีมีโรงคัดบรรจุผลไม้ (ลัง) ที่ได้รับการรับรองคุณภาพและมาตรฐาน GMP ทั้งหมด ๑๒๒ โรง แบ่งเป็นโรงคัดบรรจุทุเรียน ๓๘ โรง มังคุด ๒๔ โรง ลำไย ๓๔ โรง กัลยไช้ ๑ โรง และผลไม้รวมอีก ๒๕ โรง ในจำนวนดังกล่าวเป็นลังของพ่อค้าชาวจีนด้วย แม้ขณะนี้จำนวนลังชาวจีนจะยังไม่ถึงครึ่งหนึ่งของลังทั้งหมด แต่การซื้อของลังจีนก็มีปริมาณสูงถึงร้อยละ ๗๐ ของผลผลิตจังหวัด และผลไม้ส่งออกโดยเฉพาะทุเรียนก็ปล่อยให้ลังจีนรับซื้อไปส่งตลาดจีนเป็นส่วนใหญ่ ระยะเวลาหลังพ่อค้าชาวจีนได้เข้ามาประกอบธุรกิจรับซื้อและตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้หรือลังขนาดใหญ่โดยอาศัยคนไทยเข้าชื่อบังหน้าในลักษณะตัวแทนแอบแฝงหรือที่เรียกว่า “Nominee” มากขึ้น เนื่องจากพ่อค้าชาวจีนมีเงินทุนมากและมีตลาดจีนรองรับเองจึงมักให้ราคาซื้อสูงกว่า ทำให้ลังไทยไม่สามารถซื้อแข่งได้ หลายรายต้องหันไปทำอาชีพอื่นแทน จึงเป็นที่ห่วงเกรงว่าหากปล่อยไว้เช่นนี้เกรงว่าภายใน ๕ ปี ธุรกิจรับซื้อผลไม้ในจังหวัดจันทบุรีจะตกอยู่ในมือของลังจีนทั้งหมดและสุ่มเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤติด้านราคาและการตลาดผลไม้ต่อไป

๖. จีนได้เล็งเห็นผลประโยชน์และปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจการค้าผลไม้ ดังนั้น ก่อนที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ได้ริบออกกฎระเบียบซึ่งกำหนดให้การนำเข้าผลไม้ต้องมีใบอนุญาตนำเข้า (Import License) ซึ่งทำให้การส่งออกผลไม้ไปยังประเทศจีนในรูปแบบขายตรงและขายฝากเกิดความยุ่งยากและในที่สุดต้องเป็นการขายให้กับผู้นำเข้าจีนเกือบทั้งหมดโดยปริยาย

๗. ในอนาคต หากราคาผลไม้มีแนวโน้มสูงขึ้นทำให้เกษตรกรหันมาปลูกผลไม้มากขึ้น ทำให้มีปริมาณผลผลิตเพิ่มมากขึ้น แต่ผู้ประกอบการไทยไม่ได้ไปทำตลาดการค้าผลไม้ โดยปล่อยให้คนต่างด้าวเข้ามาทำตลาดแทนในที่สุดคนไทยก็จะขาดประสบการณ์ในการทำตลาด และต่อไปหากคนต่างด้าวหันไปสนใจนำเข้าตลาดผลไม้ของประเทศอื่นมากกว่าตลาดไทย คนไทยเองจะไม่สามารถส่งออกผลไม้หรือทำตลาดในประเทศจีนเลยอาจทำให้เกิดปัญหาในการส่งออกผลไม้

๘. ปัญหาที่พบเสมอในกรณีของลำไย คือ ในตอนแรกลังจีนจะซื้อลำไยแบบเหมาสวนและให้ราคาสูง บางรายให้ราคาสูงถึงกิโลกรัมละ ๔๒ บาท แต่เมื่อผลไม้โตเต็มที่โรงคัดบรรจุก็จะส่งคนงานเข้ามาเก็บผลผลิตซึ่งลำไยที่เก็บเป็นช่อจะขายได้ราคา ๔๒ บาท หากลำไยร่วงเป็นเม็ดจะได้ราคา

กิโกรัมละ ๖-๘ บาทเท่านั้น ส่วนใหญ่ที่เก็บได้จะตีเป็นลำไยแบบร่วงเป็นเม็ด ทำให้ชาวสวนประสบปัญหาขาดทุนกันมาก

๙. ขณะนี้ประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานด้านขนาดของผลไม้ว่า ขนาดเท่าใด จัดเป็นเกรด A หรือ B ทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดราคาที่เป็นมาตรฐาน ส่งผลให้พ่อค้าชาวจีนตีราคาผลไม้ต่ำกว่าเกรดจริง เกิดความเสียหายเปรียบด้านราคา และไม่เป็นธรรมกับเจ้าของสวน

๑๐. นโยบายของประเทศไทยมุ่งเน้นในการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added) และการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) เช่น การแปรรูปเป็นผลไม้อบแห้ง ผลไม้กระป๋อง เป็นต้น รวมถึงการสร้างห่วงโซ่อุปทานในการผลิต (Supply chain) ตั้งแต่ ผลิต แปรรูปส่งออกจนถึงตลาดผู้ซื้อ แต่ทุกวันนี้ไทยกลับถูกชาวต่างด้าวเข้ามาทำ Demand Chain คือ การใช้ความต้องการสินค้าของลูกค้าเป็นเงื่อนไขต่อรองการซื้อตามคุณสมบัติผลไม้ที่ต้องการ แล้วยังทำ Supply chain หรือห่วงโซ่อุปทานทั้งในการผลิตผลไม้และระบบขนส่งเองตลอดเส้นต้นทางจนถึงปลายทาง โดยผู้ประกอบการไทยไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. การมีล้งของคนจีนเข้ามารับซื้อผลไม้จากเกษตรกรถือเป็นข้อดี เพราะได้ช่วยยกระดับราคาซื้อขายผลไม้ในประเทศให้สูงขึ้นมาก เนื่องจากประเทศจีนยังเป็นตลาดหลักสำหรับผลไม้ไทยและพ่อค้าชาวจีนมีศักยภาพในการทำตลาดผลไม้ในจีนได้ดีกว่าคนไทย ทำให้ราคาผลไม้ของเกษตรกรไทยไม่ต้องประสบปัญหาราคาตกต่ำแต่ระยะต่อไป หากผลไม้ไทยมีมากขึ้นปัญหาการรับซื้อในราคาสูงที่สร้างความพอใจนั้นจะลดลง และจะเสียหายอย่างมากหากคนไทยไม่สามารถจัดการการตลาดได้เอง

๒. การที่พ่อค้าชาวจีนเข้ามาตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) ในจังหวัดจันทบุรีและมีการจดทะเบียนทำธุรกิจโดยอาศัยคนไทยเป็น Nominee ซึ่งมีคนจีนเป็นผู้ถือหุ้นแต่ในทางปฏิบัติคนจีนเป็นเจ้าของ ล้งจีนกลุ่มนี้จะเป็นผู้กำหนดราคาซื้อขายผลไม้จากสวน และยังคงดำเนินการขนส่งสู่ตลาดปลายทาง โดยเฉพาะการส่งไปตลาดจีน ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้หากปล่อยไว้โดยไม่มีการแก้ไขหรือควบคุม คาดว่าในระยะยาวจะทำให้ธุรกิจผลไม้ไทยตกอยู่ภายใต้การครอบงำของล้งจีนในที่สุด

๓. ไม่มีการตรวจสอบว่าการประกอบธุรกิจต่างด้าวที่เข้ามาประกอบธุรกิจล้งในประเทศไทยได้เข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมายไทยหรือไม่ และได้มีการจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีอื่นๆ อาทิเช่น ภาษีที่ดิน อย่างถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ ทั้งนี้ ชาวจีนส่วนหนึ่งเข้ามาประกอบธุรกิจล้งโดยอาศัยคนไทยเป็น Nominee หรือโดยมีภรรยาเป็นคนไทย ทำให้ตรวจสอบได้ยาก อย่างไรก็ตาม หากยอมรับว่าชาวจีนที่เป็นต่างด้าวสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจล้งในประเทศไทยได้ ชาวต่างชาติของประเทศอื่น เช่น เวียดนาม เป็นต้น อาจเอาเป็นตัวอย่างและก็อาจเข้ามาทำธุรกิจในลักษณะนี้ได้ด้วยเช่นกัน

ผลไม้ไทยเคยประสบปัญหาถูกลักขโมยเข้าครอบงำมาแล้ว ดังเช่นกรณี เรื่อง ลำไยในภาคเหนือ ซึ่งในขณะนั้นเมื่อเกิดราคาลำไยตกต่ำ ภาครัฐพยายามเข้าไปช่วยเหลือเกษตรกร โดยออกมาตรการกำหนดราคารับซื้อเพื่อตั้งราคาลำไยให้สูงขึ้น แต่ปรากฏว่าการออกมาตรการดังกล่าว ไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาราคาลำไยตกต่ำได้เนื่องจากพ่อค้าผู้รับซื้อหรือโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง) อยู่ในมือ ของพ่อค้าจีนถึงร้อยละ ๘๐ ได้รวมตัวกันหยุดรับซื้อลำไยทันทีในกรณีของล้างจีนที่จังหวัดจันทบุรี ก็เช่นกัน หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่รีบหาทางป้องกันการครอบงำการค้าผลไม้ของโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง) ของจีนอาจทำให้ภาครัฐไม่สามารถนำกฎกติกาหรือนโยบายให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรมาใช้ อย่างได้ผลเช่นเดียวกับปัญหาที่เคยเกิดขึ้นกับกรณีลำไย

สภาพปัญหา

๑. การครอบงำตลาดผลไม้ของธุรกิจโรงคัดบรรจุผลไม้ของผู้ประกอบการชาวจีน

ประเทศไทยถือเป็นผู้ผลิตผลผลิตทางการเกษตรและส่งออกต่างประเทศรายใหญ่ โดยเฉพาะสินค้าประเภทผลไม้ อาทิ ทูเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง โดยปรากฏตามสถิติของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่ากว่าร้อยละ ๓๐ ของผลไม้เหล่านี้ผลิตได้ในจังหวัดจันทบุรีซึ่งถือเป็นการผลิตส่วนใหญ่ของประเทศ โดยการประกอบธุรกิจในจังหวัดจันทบุรีปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการทำธุรกิจ ส่งออกผลผลิตทางการเกษตรร่วมกับประเทศจีนเป็นเวลานาน การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการชาวจีน ในจังหวัดจันทบุรี แต่เดิมดำเนินการเพียงส่งสินค้าเข้าไปจำหน่ายในประเทศ ภายหลังพบว่า ผู้ประกอบการจีนได้เข้ามาดำเนินการหรือควบคุมการทำธุรกรรมในประเทศไทยเองตั้งแต่การปลูก การตัด การแบ่งบรรจุ การขนส่งและการส่งออก ประเด็นเรื่องดังกล่าวยังไม่มีผลกระทบต่อประเทศไทย มากนัก หากลักษณะตลาดยังมีความต้องการ (Demand) ผลผลิตทางการเกษตรสูง อย่างไรก็ตามอาจส่งผลให้ ผู้ประกอบการไทยขาดศักยภาพในการแข่งขันและเหลื่อมบทบาทเพียงเป็นผู้ปลูกและดูแลสวนผลไม้ นั้น ๆ

หากต่อมสถานการณ์ของตลาดพลิกผัน ความต้องการในผลผลิตทางการเกษตร น้อยลงจนเกิดสภาวะผลไม้ล้นตลาด ผู้ประกอบการฝ่ายไทยจะไม่สามารถหาตลาดเองได้เพราะขึ้นอยู่กับ ผู้ประกอบการจีนอีกทั้งไม่มีผู้ซื้อรายอื่นรองรับสถานการณ์นี้จะส่งผลให้ผลไม้มีราคาตก อาจมีผลไม้ล้นตลาด และต้องทิ้งเปล่าเป็นจำนวนมากจนอาจกลายเป็นความเสียหายอย่างรุนแรงได้

๒. ระบบภาษีและมาตรการนำเข้าที่แตกต่างกัน

๒.๑ ประเทศไทยไม่มีการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) กับสินค้าเกษตรทั้งที่นำเข้า และผลิตในประเทศ ดังนั้น ผลไม้ของจีนที่นำเข้ามาประเทศไทยจึงไม่ต้องเสียภาษี VAT ในขณะที่ประเทศจีน มีการจัดเก็บ VAT กับสินค้าเกษตรที่นำเข้าจากทุกประเทศในอัตราร้อยละ ๑๓ ยกเว้นประเทศที่มีชายแดน ติดต่อกับประเทศจีน (Borderline Country) เช่น เวียดนาม ลาว และพม่า จะได้สิทธิพิเศษโดยเสีย VAT

ในอัตราเพียงร้อยละ ๘ ส่วนสินค้าเกษตรของจีนที่ผลิตและจำหน่ายในประเทศแม้จะต้องเสีย VAT ด้วย แต่ด้วยระบบการปฏิบัติที่ซับซ้อนของจีน ห้ายที่สุดสินค้าเกษตรของจีนไม่ได้เสียภาษี VAT แต่อย่างใด ซึ่งจากมาตรการทางภาษีที่แตกต่างกันของไทยและจีน ทำให้ผลไม้ของไทยมีราคาสูงกว่าของจีน ส่งผลให้สินค้าของไทยเสียเปรียบในด้านต้นทุนและการเข้าสู่ตลาดจีน

๒.๒ ประเทศจีนมีการควบคุมการนำเข้าสินค้าผักผลไม้ที่เข้มงวดมาก นอกจากจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน GMP และ GAP ภายใต้ข้อกำหนดของ AQSIQ แล้ว ยังต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเพิ่มเติมอื่น ๆ ของประเทศจีนที่มีความเข้มงวดด้วย เช่น ต้องเก็บตัวอย่างสารตกค้างในพีชว่ามีปริมาณเกินกำหนดหรือไม่ ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยว่าไม่มีโรคแมลงและมีซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างไม่เกิน ๕๐ ppm. ในขณะที่ประเทศไทยแม้จะมีการตรวจสอบด้านสุขอนามัยพีชที่นำเข้า แต่ก็ทำในลักษณะที่เข้มงวดน้อยกว่า และยังไม่สามารถทำได้ทั่วถึง

๓. การใช้มาตรการนำเข้าเพื่อควบคุมสินค้า

ในอดีตสินค้าของประเทศไทยสามารถส่งออกไปยังประเทศจีนได้ทั้งแบบตลาดสด และฝากขาย แต่เมื่อประเทศจีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จีนได้ออกกฎหมายและระเบียบต่างๆ มารองรับเพื่อเปิดการค้าเสรีมากมาย ในด้านสินค้าเกษตร โดยมีเงื่อนไขระบุว่า การนำเข้าผลไม้หรือสินค้าเกษตรจะต้องมีใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตสำหรับสินค้าควบคุมการนำเข้า (Import License) ให้กับผู้นำเข้าซึ่งส่วนใหญ่ที่ได้รับอนุญาตเป็นคนจีน ทำให้ประเทศไทยต้องส่งออกสินค้าผ่านผู้นำเข้าชาวจีน รูปแบบการค้าของไทยจึงทำได้เพียงการฝากขาย ไม่สามารถดำเนินการเองได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยกฎหมายดังกล่าวอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ ยกเว้นธุรกิจที่อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ซึ่งห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจหรือต้องดำเนินการขออนุญาตตามเงื่อนไขที่กำหนดก่อน จึงจะประกอบธุรกิจได้

๒. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อควบคุมการทำงานของของคนต่างด้าว โดยคนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะทำงานให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานพร้อมกับแสดงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางโดยที่แรงงานต่างด้าวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศจึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการทำงานของคนต่างด้าวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๓. พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำอันเป็นการผูกขาด ลดหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจอย่างเป็นระบบอันจะเป็น

การส่งเสริมให้การประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างเสรีและป้องกันมิให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ

๔. พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากประเทศไทย กำลังเร่งรัดพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและในปัจจุบันสินค้าเกษตรหลายชนิดทั้งที่ผลิตขึ้นในประเทศ หรือนำเข้าจากต่างประเทศยังไม่มีมาตรฐานใช้บังคับเป็นเหตุให้มีสินค้าเกษตรด้อยคุณภาพและไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ประชาชนขาดความเชื่อถือและส่งผลกระทบต่อ การประกอบกิจการค้าสินค้าเกษตรของไทย ทำให้ไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศโดยรวม กฎหมายดังกล่าวจะมีกลไกในการกำหนดมาตรฐาน การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน เพื่อความปลอดภัยหรือเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดแก่ประชาชนหรือแก่กิจการค้าสินค้าเกษตรหรือเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ

๕. พระราชบัญญัติข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากหลักกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรมหรือสัญญาที่ใช้บังคับอยู่ มีพื้นฐานมาจากเสรีภาพของบุคคลตามหลักของความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา รัฐจะไม่เข้าแทรกแซงแม้ว่าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เว้นแต่จะเป็นการต้องห้ามชัดเจนโดยกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่ในปัจจุบัน สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจเหนือกว่า ถือเป็นโอกาสอาศัยหลักดังกล่าวเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจด้อยกว่าอย่างมาก ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่สงบสุขในสังคม กฎหมายนี้จะกำหนดกรอบของการใช้หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนาและเสรีภาพของบุคคล เพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมและความไม่สงบสุขในสังคม โดยกำหนดแนวทางให้แก่ศาลเพื่อใช้ในการพิจารณา ข้อสัญญาหรือข้อตกลงใดที่ไม่เป็นธรรม และให้อำนาจแก่ศาลที่จะสั่งให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้นมิผลใช้บังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี

๖. พระราชบัญญัติคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น พ.ศ. เป็นกฎหมายที่ดูแลกิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น (เป็นกิจการให้บริการการเก็บรักษาสินค้าของผู้อื่น) ที่ให้สิทธิแก่ผู้ฝากที่จะสลักหลังเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าโดยไม่ต้องส่งมอบสินค้าไปเป็นของผู้อื่นหรือสลักหลังจำหน่ายสินค้าที่ฝาก ดังนั้น หากมีการออกใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าที่ไม่ถูกต้องตรงกับความจริงหรือออกใบรับของคลังสินค้าและประทวนสินค้าในสินค้าเดียวกันซ้ำซ้อน ประกอบกับปัจจุบันมีคลังสินค้า ไซโลและห้องเย็นเพื่อเก็บรักษาสินค้าเฉพาะแก่บริษัทในเครือ รวมทั้งเพื่อเก็บรักษาสินค้าของตนเองเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากการเก็บสินค้ารวมตลอดทั้งการให้เช่าเก็บสินค้าเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม กฎหมายนี้จะกำหนดให้มีมาตรการกำกับดูแล การจัดตั้งการประกอบธุรกิจ และวิธีการดำเนินการ เพื่อให้มีหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่น

ต่อประชาชนรวมทั้งให้การจัดเก็บสินค้าเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๗. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและกำกับดูแล การตั้งและประกอบกิจการโรงงานเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง ความปลอดภัยของประเทศ หรือของสาธารณชน การป้องกันเหตุเดือดร้อน รำคาญ การป้องกันความเสียหาย การป้องกันอันตรายที่อาจเกิดแก่ประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ได้รับอนุญาต ประกอบกิจการโรงงานที่มีขนาดเครื่องจักรต่ำกว่าห้าแรงม้าหรือจำนวนคนงานต่ำกว่าเจ็ดคน ให้ถือว่าเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งหากการประกอบธุรกิจโรงคัดบรรจุผลไม้จะเข้าข่ายตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติโรงงาน ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติด้วย

ข้อเสนอแนะ

๑. มาตรการการจัดระเบียบทางการค้า

ปัญหาการประกอบกิจการโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้ง) จีนในปัจจุบัน สามารถแก้ไข ปัญหา โดยการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับให้เข้มข้นขึ้นได้ตามแนวทาง ดังนี้

๑.๑ ปัญหาการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวโดยไม่ได้รับอนุญาต การประกอบ ธุรกิจโรงคัดและบรรจุผลไม้ (ล้ง) จีนเป็นการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยธุรกิจ การรับซื้อผลไม้จากชาวสวนมาคัดกรองคุณภาพและขนาดบรรจุเพื่อส่งไปขายยังต่างประเทศจีน อาจถือเป็นการ ให้บริการบริษัทแม่ในต่างประเทศตามธุรกิจบริการตามบัญชี ๓ (๒๑) ห้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ ของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตการประกอบธุรกิจของสำนักงานผู้แทน จึงต้อง ขออนุญาตประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

นอกจากนี้ การคัดผลไม้เพื่อส่งออก แต่มีการขายผลไม้ที่ไม่ผ่านการคัดแยก บางส่วนในประเทศไทย ถือเป็นการประกอบธุรกิจการค้าที่อยู่นอกเหนือการคัดแยกผลไม้ จึงเป็น กิจกรรมภายในที่เกี่ยวข้องกับผลิตผลทางการเกษตรตามบัญชี ๓ (๑๓) ซึ่งจะต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจ ตามกฎหมายดังกล่าวก่อนด้วยเช่นกัน มิฉะนั้นจะถือเป็นความผิดอาญาตามกฎหมายฉบับนี้

หน่วยงานรับผิดชอบ : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

๑.๒ ปัญหาพฤติกรรมทางการค้าไม่เป็นธรรมและมีการกระทำ หรือตกลง ร่วมกันอันมีลักษณะผูกขาดทางการค้าการประกอบธุรกิจโรงคัดและบรรจุผลไม้ (ล้ง) จีนโดยมีการ กระทำหรือตกลงร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ เพื่อซื้อผลไม้จากชาวสวนเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันมีการกำหนดราคาสำหรับผลไม้บางส่วนให้ต่ำกว่าราคาตลาดอาจเข้าข่ายความผิด ตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า กรมการค้าภายใน
กระทรวงพาณิชย์

๑.๓ ปัญหาการทำงานของคนต่างด้าว (บุคคลธรรมดา) การที่คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยจะต้องได้รับใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ประกอบกับต้องได้รับอนุญาตให้อยู่และทำงานในประเทศไทยได้ด้วย (Permit to Stay) ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อน จึงควรตรวจสอบความถูกต้องของใบอนุญาตคนต่างด้าวในธุรกิจนี้ผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : (ก) ใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน และ (ข) การอนุญาตให้อยู่และทำงานในประเทศไทย (Permit to Stay) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑.๔ ปัญหาการจัดเก็บภาษีการประกอบธุรกิจซื้อผลไม้ หากมีการทำธุรกรรมขายสินค้าในประเทศไทยเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ ถือเป็น การหารายได้ในประเทศไทย ซึ่งผู้มีรายได้จะมีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร จึงควรมีการตรวจสอบและจัดเก็บภาษีจากธุรกิจนี้ให้ถูกต้อง ครบถ้วน

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

๑.๕ การจัดระเบียบการส่งออกนำเข้าผลไม้ ควรมีการกำหนดให้สมาคมการค้าที่ตั้งขึ้นเฉพาะได้เป็นตัวช่วยเสริมบทบาทการกำกับดูแลการส่งออกนำเข้าผลไม้ของไทย ให้เป็นมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความถูกต้องและเป็นธรรม อาทิเช่น เรื่องการกำหนดเงื่อนไขทางการค้า การชำระเงิน เงื่อนไขการตลาด เงื่อนไขซื้อและการฝากขาย อย่างชัดเจน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดความเป็นธรรมของสมาชิกที่ส่งออกสินค้าและสามารถใช้เป็นเหตุผลในการต่อรองเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมจากประเทศผู้ซื้อ ทั้งนี้ สมาคมการค้าผลไม้และสมาชิกจะต้องมีความเข้าใจถึงเงื่อนไขการเข้าสู่ตลาดของบริษัทผู้นำเข้าแต่ละประเทศด้วย

๑.๖ การกำกับดูแลการนำเข้าส่งออกผลไม้ให้เป็นระบบ โดยอาจต้องมีการกำหนดประเภทผลไม้ที่มีความสำคัญและอาจจำเป็นต้องมีการออกใบอนุญาตนำเข้า (Import Licensing) และใบอนุญาตส่งออก (Export licensing) ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและหลักการตามข้อตกลง WTO

๒. มาตรการส่งเสริม การส่งออก การค้าและการนำเข้า

๒.๑ การส่งเสริมการตลาด เพิ่มช่องทางการตลาดและเปิดโอกาสให้แก่คนไทยให้กลับเข้ามามีบทบาทในการส่งออกโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศต้องช่วยสนับสนุนโดยเฉพาะ

กลุ่ม SMEs ในการตลาดใหม่ ๆ ในต่างประเทศ รวมทั้งวางแนวทางสนับสนุนให้การค้าผลไม้ไทย เป็นวาระขับเคลื่อนสำคัญ

นอกจากนี้ จะต้องสร้าง Platform การบริหารจัดการการค้า การตลาดและการทำ เว็บไซต์ผลไม้ไทย เพื่อเป็นโมเดลแก่ผู้ประกอบการไทย

๒.๒ การส่งออก กระทรวงพาณิชย์โดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ควรนำมาตรการส่งเสริม เรื่อง การส่งออกผลไม้ การแปรรูปผลไม้โดยถือเป็นเรื่องสำคัญในการขับเคลื่อน ผลไม้ไทย การส่งออกผลไม้จะได้เป็นประโยชน์ต่อห่วงโซ่อุปทาน

๒.๓ การค้า การค้าผลไม้ในพื้นที่แหล่งผลิตในตลาดกลางการเตรียมการบรรจุ การส่งออก การส่งเสริมและสนับสนุนสินค้า ทำให้เกิดความคล่องตัวและมีระบบโลจิสติกส์ทั้งด้านการขนถ่าย และห้องเย็นเป็นส่วนช่วยสนับสนุน ทั้งนี้ให้เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวกับ SMEs ของไทยหรือเกษตรกรไทย หรือสหกรณ์ผู้ผลิต เพื่อรักษาผลประโยชน์ให้ตกอยู่ในประเทศ และเป็นการช่วยให้ผู้ประกอบการ ต่างชาติได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำเข้าที่ดีต่อไป

๒.๔ การนำเข้า การนำเข้าผลไม้บางประเภท อาจต้องกำหนดมาตรฐาน ที่เข้มงวดเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับของที่มีคุณภาพมาตรฐานสากล

๓. มาตรการเพิ่มเติมอื่นๆ

๓.๑ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและมีการซื้อขายแบบ On-Line สนับสนุนให้ เกษตรกรรวมกลุ่มและทำการซื้อขายแบบ On-Line เพื่อขยายช่องทางการตลาด ทำให้สามารถขายสินค้า ไปได้ทั่วโลก นอกจากนี้สหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนึกกำลังเพื่อส่งเสริมให้มีการตั้งโรงคัดบรรจุ ผลไม้ หรือส่งเสริมให้โรงคัดบรรจุผลไม้มีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันกับโรงคัดบรรจุผลไม้ของคนต่างดาวได้ ภาคเอกชนต้องเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่นด้วย เช่น สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สภาหอการค้าจังหวัด ในการสร้างผู้นำทางการตลาดและเป็น Smart SMEs.

๓.๒ การกำหนดมาตรฐาน GAP/GMPกำหนดให้ผู้ส่งออกผักและผลไม้ต้องขึ้น ทะเบียนเป็นผู้ส่งออก โดยผลิตผลที่ส่งออก ต้องมาจากแปลงปลูกที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการเกษตร ที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP) และมาจากโรงคัดบรรจุที่ผ่านการรับรองคุณภาพและ มาตรฐานตามระบบการผลิตที่ดี (Good Manufacturing Practice : GMP) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ในสินค้าเกษตรส่งออกของไทยแก่ประเทศคู่ค้าตามระเบียบการส่งออกพืชผักและผลไม้สด

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : กรมวิชาการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓.๓ นอกจากการบังคับใช้กฎหมายแล้ว ควรกำหนดมาตรการอื่นๆ เช่น

- กำหนดให้ผลไม้เป็นรายการสินค้าสำคัญที่ควรมีการควบคุม กำกับดูแล ปริมาณที่นำเข้าส่งออก ตามพระราชบัญญัติการส่งออกนำเข้า พ.ศ. ๒๕๒๒

- จัดระบบการเก็บภาษีรองรับ

- มาตรการส่งเสริมให้ชาวสวนมีความเข้มแข็ง เช่น การรวมตัวเป็นสมาคมการค้า และการหาตลาดประเทศอื่น นอกจากประเทศจีน โครงการนวัตกรรมการแปรรูปผลไม้หรือการเรียนรู้ เพื่อให้มีอำนาจต่อรองทางการค้ามากขึ้น

๓.๔ การดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรสร้างรูปแบบการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการการสนับสนุนการเปิดเว็บไซต์เพื่อการจำหน่ายผลไม้ออนไลน์

ข้อเสนอแนะคณะกรรมการมาธิการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และแรงงาน	ข้อเท็จจริง/ข้อพิจารณาของหน่วยงานรับผิดชอบ	การดำเนินการของหน่วยงาน
๑.มาตรการจัดระเบียบทางการค้า		
<p>๑.๑ ปัญหาการเข้ามาเพื่อประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p> <p>๑.๑.๑ กรณีคนต่างด้าวเข้ามารับซื้อผลไม้จากชาวสวนมาคัดกรองคุณภาพ และขนานาเดบรรจุเพื่อส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยไม่ได้รับอนุญาต อาจถือเป็นการให้บริการของบริษัทแม่ในต่างประเทศตามธุรกิจบริการตามบัญชี ๓ (๒๑) ท้ายพ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๔๒</p> <p>๑.๑.๒ กรณีมีการจำหน่ายผลไม้ที่ไม่ผ่านการคัดแยกบางส่วนในประเทศไทยถือเป็นการประกอบธุรกิจการค้านอกเหนือการคัดแยกผลไม้จึงเป็นกิจกรรมภายในที่เกี่ยวกับผลิตผลทางการเกษตรตามบัญชี ๓ (๑๓) ซึ่งต้องขออนุญาตประกอบธุรกิจก่อนเช่นกัน</p>	<p>- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p> <p>๑. กรณีธุรกิจรับซื้อผลไม้โดยผู้ประกอบการต่างชาติ เพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ถือเป็นธุรกิจส่งออกที่ไม่อยู่ภายใต้การกำกับตามบัญชีท้าย พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๔๒ ดังนั้น ผู้ประกอบการต่างชาติสามารถประกอบธุรกิจได้</p> <p>๒ กรณีการจำหน่ายผลไม้ที่ไม่ผ่านการคัดแยกซึ่งต้องได้รับ อนุญาตจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก่อน ตามธุรกิจบริการตามบัญชี ๓ (๑๓) ท้าย พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๔๒ ทั้งนี้ ต้องตรวจสอบว่ามีคนสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่ไม่ใช่คนต่างด้าวให้ความช่วยเหลือในการถือหุ้นแทนหรือสนับสนุนในลักษณะ "นอมินี" เพื่อให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจโดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีความผิดมาตรา ๓๖</p>	<p>- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p> <p>ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลคัดกรองโรงคัดบรรจุที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรทั่วประเทศแล้ว จำนวน ๑,๑๓๙ ราย เบื้องต้นพบว่ามีสิ่งซึ่งมีสถานะเป็นคนต่างด้าว จำนวน ๕ ราย (สัญชาติจีน-ไทเป, ญี่ปุ่น, ดัตช์ และอินเดีย) และมีสถานะเป็นนิติบุคคลไทยที่เข้าข่ายกลุ่มเสี่ยงอาจใช้คนไทยถือหุ้นแทน จำนวน ๙๕ ราย เป็นสิ่งในจังหวัดจันทบุรี ๕ ราย ทั้งนี้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการตรวจสอบร่วมกันต่อไป</p>
<p>๑.๒ ปัญหาหลังจีนมีการกระทำหรือตกลงร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการเพื่อซื้อผลไม้จากชาวสวนเป็นจำนวนมากและมีการกำหนดราคาสำหรับผลไม้บางส่วนให้ต่ำกว่าราคาตลาดอาจเข้าข่ายความผิดตามพ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>- กรมการค้าภายใน</p> <p>ขณะนี้กรมการค้าภายในยังไม่ได้รับข้อร้องเรียนกรณีดังกล่าว แต่กรมฯ ได้มีการลงพื้นที่ตรวจสอบยังไม่พบพฤติกรรมที่ขัดต่อพ.ร.บ.แข่งขันทางการค้า พ.ศ.๒๕๔๒ อย่างชัดเจน การกำหนดราคาส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยกลไกตลาดคืออุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) และผู้นำ โดยเฉพาะในตลาดจีน อย่างไรก็ตามการกระทรวงฯ ได้กำชับให้มีการติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด</p>	<p>- กรมการค้าภายใน</p> <p>ดำเนินการส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย โดยอบรมให้ความรู้ด้านการตลาด และการซื้อขายโดยใช้สัญญาข้อตกลงมาตรฐานให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการผลไม้ควบคู่ จำนวน ๑๕ สัญญา จำนวน ๘,๒๗๕๐.๕๐ ตัน มูลค่า ๑๓๑,๐๖๕,๐๐๐ บาท</p>
<p>๑.๓ ปัญหาการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าว (บุคคลธรรมดา) ในประเทศไทย โดยไม่ได้รับใบอนุญาตทำงาน (Work permit) ตามพ.ร.บ.คนทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ และต้องได้รับอนุญาตให้อยู่และทำงานในประเทศไทยได้ด้วย ตามพ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรตรวจสอบความถูกต้องของใบอนุญาตคนต่างด้าวในธุรกิจนี้โดยตรง</p>	<p>- กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน</p> <p>- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ</p> <p>ตามพ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ ให้อำนาจ พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ในการคัดกรองคนต่างด้าวให้เข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักร โดยระยะเวลาการอยู่ในราชอาณาจักรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่จะเข้ามาเช่น เพื่อทำงานหรือเพื่อท่องเที่ยวตามระยะเวลาที่กำหนด เมื่ออยู่ครบกำหนดคนต่างด้าวสามารถขอยุ่ต่อได้อีกตาม เหตุผลความจำเป็นแล้วแต่กรณี หากคนต่างด้าวฝ่าฝืน จะถูกดำเนินคดี เพิกถอนการ อนุญาต และอาจถูกห้ามเข้าราชอาณาจักร</p>	<p>๑ กรมจัดหางาน ได้ดำเนินการในเรื่องการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยกองทุนประกันสังคม เพื่อให้ลูกจ้างได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงให้ ค่าปรึกษา แนะนำ และพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของลูกจ้าง และส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของนายจ้าง และลูกจ้างในโรงคัดบรรจุผลไม้ (สิ่ง)</p> <p>๒ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ได้บังคับใช้กฎหมายตามพ.ร.บ.ตรวจคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ อย่างเคร่งครัด กับทุกสัญชาติ</p>

ข้อเสนอแนะคณะกรรมการมาธิการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และแรงงาน	ข้อเท็จจริง/ข้อพิจารณาของหน่วยงานรับผิดชอบ	การดำเนินการของหน่วยงาน
<p>๑.๔. ปัญหาการจัดเก็บภาษี การประกอบธุรกิจซื้อขายผลไม้ หากมีการทำธุรกรรมขายสินค้าในประเทศเพื่อส่งออก ถือเป็นภาระรายได้ในประเทศ จึงควรมีการจัดระบบการเก็บภาษีและตรวจสอบและจัดเก็บภาษีจากธุรกิจนี้ให้ถูกต้อง ครบถ้วน</p>	<p>- กรมสรรพากร กฎหมายปัจจุบันกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อผลไม้ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ ตามมาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากร หักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ ทวิ และมาตรา ๖๕ ตรี สำหรับกรณีเป็นบุคคลธรรมดา มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้สุทธิ ซึ่งคำนวณได้จากการนำเงินได้พึงประเมินตลอดทั้งปี ไปหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด</p>	<p>- กรมสรรพากร ได้ดำเนินการ ติดตาม ควบคุมและตรวจสอบภาษีกิจการโรงคัดบรรจุผลไม้ (ล้าง) โดยได้ดำเนินการในการจัดเก็บอากรตามประมวลรัษฎากรจากผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อผลไม้ชาวต่างชาติในจังหวัดจันทบุรี เช่นเดียวกับผู้ประกอบการรับซื้อผลไม้ชาวไทย โดยให้คำแนะนำและติดตามให้มีการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อให้รายได้เข้าสู่รัฐ โดยสำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดจันทบุรีได้กำหนดแผนบริหารจัดการเก็บปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ โครงการตรวจล้างผลไม้ โดยใช้หลักการบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการภาษีโดยมุ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมของผู้เสียภาษีเพื่อจะได้เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดเก็บภาษีสิ่งต่างตัวในจังหวัดจันทบุรี ให้เป็นจังหวัดจันทบุรีเป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ</p>
<p>๑.๕. การจัดระเบียบการส่งออกนำเข้าผลไม้ เห็นควรมีการกำหนดให้สมาคมการค้าที่ตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะเป็นตัวช่วยเสริมบทบาทการกำกับดูแลและต่อรองเงื่อนไขให้เป็นธรรมจากการส่งออกไป</p>	<p>ปัจจุบันประเทศไทยมีภาคเอกชนที่มีการรวมตัวและจัดตั้งองค์กร เช่น สมาคมผู้ค้าและส่งออกผลไม้ไทย สมาคมการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนไทย-กัมพูชา ชมรมคนรักทุเรียนแห่งประเทศไทย กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบระหว่างเกษตรกรและผู้รวบรวม รวมทั้งส่งเสริมการส่งออกผลไม้ให้มีความเข้มแข็งและสร้างอำนาจต่อรองทางการค้า</p>	
<p>๑.๖. การกำกับดูแลการนำเข้าส่งออกผลไม้ให้เป็นระบบ โดยอาจต้องมีการกำหนดประเภทผลไม้ที่มีความสำคัญและอาจจำเป็นต้องมีการออกใบอนุญาตนำเข้า (Import Licensing) และใบอนุญาตส่งออก (Export Licensing) ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและหลักการตามข้อตกลง WTO</p>	<p>- กรมการค้าต่างประเทศ กรณีมาตรการควบคุม กำกับดูแลปริมาณที่นำเข้าส่งออก โดยการออกใบอนุญาตนำเข้า (Import Licensing) และใบอนุญาตส่งออก (Export Licensing) กรมการค้าต่างประเทศได้ให้ความเห็นว่ามาตรการดังกล่าวจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าหรือขัดต่อ WTO แต่สามารถใช้เพื่อเป็นการติดตามและควบคุมคุณภาพตามความต้องการของประเทศผู้นำเข้า</p>	<p>- กรมการค้าต่างประเทศ ตามข้อตกลง WTO ขณะนี้ กรมการค้าต่างประเทศยังไม่มี การกำหนด Import Licensing และ Export Licensing สำหรับสินค้าผลไม้เพียงแต่กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ของสินค้าบางรายการที่ต้องมีหนังสือรับรอง/ขึ้นทะเบียนประกอบการนำเข้า เช่น ส้มและหอมแดงและต้องมีหนังสือรับรอง /ขึ้นทะเบียน ประกอบการส่งออก เช่น ทุเรียนสด ลำไยสด ผัก และผลไม้</p>

ข้อเสนอแนะคณะกรรมการมาธิการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และแรงงาน	ข้อเท็จจริง/ข้อพิจารณาของหน่วยงานรับผิดชอบ	การดำเนินการของหน่วยงาน
๒. มาตรการส่งเสริมการส่งออก การค้าและการนำเข้า		
<p>๒.๑ การส่งเสริมการตลาด</p> <p>๒.๑.๑ การเพิ่มช่องทางการตลาดและเปิดโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการไทย ให้กลับเข้ามามีบทบาทในการส่งออก โดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศต้องช่วยสนับสนุนโดยเฉพาะ กลุ่ม SMEs ในการตลาดใหม่ๆ ในต่างประเทศ โดยต้องสร้าง Platform การบริหารจัดการการค้า การตลาดและการทำเว็บไซต์ผลไม้ไทย เพื่อเป็นโมเดลแก่ผู้ประกอบการไทย</p> <p>๒.๑.๒ การส่งออก กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ควรนำเรื่อง มาตรการส่งเสริมเรื่องการส่งออกและแปรรูปผลไม้ ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เป็นวาระสำคัญในการขับเคลื่อน</p>	<p>- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีพันธกิจดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ขยายตลาดสินค้าและบริการของไทย ๒. พัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและธุรกิจบริการส่งออกอย่างต่อเนื่อง ๓. เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดอาเซียน และตลาดโลก 	<p>- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีแผนการจัดงานส่งเสริมการขยายตลาดสินค้าเกษตรและอาหาร ไปยังต่างประเทศใหม่ๆ นอกจากตลาดจีน ได้แก่ ประเทศฮ่องกง ยุโรป อาเซียน ตะวันออกกลาง แอฟริกา ออสเตรเลีย อเมริกา ทั้งนี้ผู้ประกอบการ SMEs ผลไม้และผลิตภัณฑ์แปรรูป สามารถเข้าร่วมงานดังกล่าวได้ โดยติดตามช่องทางเว็บไซต์ http://www.ditp.go.th ทั้งนี้กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการขยายตลาดสินค้าผลไม้และผลิตภัณฑ์แปรรูป เป็นวาระสำคัญในการขับเคลื่อน</p>
<p>๒.๒ การค้าผลไม้ในพื้นที่แหล่งผลิตในตลาดกลาง ควรสนับสนุนการ Packing เพื่อการส่งออก ห่วงเย็น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในระบบ Logistic ในด้านการขนถ่ายสินค้า กับ SMEs ของไทยหรือเกษตรกรไทย</p>	<p>- กรมการค้าภายใน มี พ.ร.บ.คลัง ไซโล สินค้าห้องเย็น พ.ศ.๒๕๕๘ โดยมีวัตถุประสงค์ในการกำกับและส่งเสริมการอำนวยความสะดวกกิจการคลังสินค้า กิจการไซโล และกิจการห้องเย็น เพื่อเพิ่มศักยภาพความสามารถด้านการแข่งขันของผู้ประกอบการในประเทศไทย</p>	<p>- กรมการค้าภายใน กรมการค้าภายในได้ลงพื้นที่ตรวจสอบพบว่าราคาส่งออกผลไม้ส่วนใหญ่เป็นราคา FOB ผู้นำเข้าเป็นผู้จัดการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งมีผู้ให้บริการหลากหลาย นอกจากนี้กรมการค้าภายในยังมีโครงการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านศูนย์กระจายสินค้า ตลาดกลางคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น อย่างครบวงจร</p>
<p>๒.๓ การนำเข้าผลไม้บางประเภท อาจต้องกำหนดมาตรฐานที่เข้มงวดเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับของที่มีมาตรฐานสากล</p>	<p>- กรมวิชาการเกษตร ได้ออกประกาศการควบคุมการนำเข้าสิ่งต้องห้ามสิ่งกักกีดและสิ่งไม่ต้องห้ามตามพ.ร.บ. กักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ และแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งผลไม้ที่เข้ามาในประเทศไทย ต้องผ่านการตรวจสอบวิเคราะห์ เก็บตัวอย่าง เชื้อจุลินทรีย์ สารตกค้าง ซึ่งต้องมีใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) ในส่วนแมลงศัตรูพืช โรคพืช ซึ่งต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ที่ด่านกักพืช กรมวิชาการเกษตร</p> <p>- คณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) กระทรวงสาธารณสุข สำนักด่านอาหารและยา โดยด่านอาหารและยา จะดำเนินการมีการสุ่มตรวจเก็บตัวอย่างนำมาวิเคราะห์ความปลอดภัยทางด้านอาหาร ซึ่งผู้นำผลไม้เข้าต้องมีอนุญาตนำเข้าหรือสิ่งอาหารในราชอาณาจักร (อ.๗) และต้องตามพ.ร.บ.อาหาร พ.ศ.๒๕๑๒</p>	<p>- กรมศุลกากร ได้บูรณาการตรวจปล่อยผลไม้นำเข้ากับกรมวิชาการเกษตรและคณะกรรมการอาหารและยา ผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูล National Single Window (NSW) ทั้งนี้ผู้นำเข้าผลไม้จะต้องผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานทั้งสองก่อน กรมศุลกากรถึงจะตรวจปล่อยสินค้าออกจากด่านได้</p>

ข้อเสนอแนะคณะกรรมการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และแรงงาน	ข้อเท็จจริง/ข้อพิจารณาของหน่วยงานรับผิดชอบ	การดำเนินการของหน่วยงาน
<p>๓. มาตรการเพิ่มเติมอื่นๆ</p>		
<p>๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและทำการซื้อขายแบบ On-line เพื่อขยายช่องทางการจำหน่ายไปได้ทั่วโลก</p> <p>๓.๒ ส่งเสริมหรือจัดตั้งโรงคัดบรรจุผลไม้ไทยให้สามารถแข่งขันกับโรงบรรจุต่างด้าวได้ โดยภาคเอกชน เช่นสภาอุตสาหกรรมจังหวัด สภาหอการค้าจังหวัด ต้องเข้ามาจับบทบาทในการสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่นในการสร้างผู้นำทางการตลาดและเป็น Smart SMEs</p> <p>๓.๓ กำหนดให้ผู้ส่งออกผักและผลไม้ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออก ต้องมีมาตรฐาน รับรองแหล่งผลิตที่ส่งออก (GAP) และโรงคัดบรรจุ (GMP) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สินค้าเกษตรไทย</p> <p>๓.๔ กำหนดให้ผลไม้เป็นรายการสินค้าสำคัญที่ควรมีการควบคุม กำกับดูแล ปริมาณที่นำเข้าส่งออก ตามพ.ร.บ.การส่งออกปศุสัตว์และการนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.๒๕๒๒</p> <p>๓.๕ มาตรการส่งเสริมให้ชาวสวนมีความเข้มแข็ง เช่น การรวมตัวเป็นสมาคมการค้า</p>	<p>- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p> <p>- กรมวิชาการเกษตร</p> <p>เป็นหน่วยงานกำกับดูแลให้ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ปฏิบัติตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนผู้ส่งออกผักและผลไม้ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ ลำไย ทุเรียน มังคุด จะต้องยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกรับกรมวิชาการเกษตรตามที่ประเทศปลายทางร้องขอ เช่น ประเทศจีน ขอหนังสือรับรองแหล่งผลิตที่ส่งออก (GAP) โรงคัดบรรจุ (GMP) สุขอนามัยพืช สารเคมีตกค้าง ขณะนี้มีผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรจำนวน ๑,๑๓๙ ราย</p> <p>- กรมการค้าต่างประเทศ</p> <p>เป็นหน่วยงานกำกับดูแลให้ผู้ส่งออกทุเรียนสด และลำไยสด ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๙๑) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยกำหนดให้ผู้ส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดออกไปนอกราชอาณาจักรต้องเป็นผู้จดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกรับกรมวิชาการเกษตร และกรมวิชาการเกษตรแจ้งบัญชีรายชื่อและหมายเลขทะเบียนผู้ส่งออกราย ให้กรมศุลกากรทราบเพื่อการตรวจปล่อยสินค้า และให้ผู้ส่งออกรายงานการส่งออกฯ ต่อกรมวิชาการเกษตร อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานออกใบรับรองแหล่งกำเนิดเช่น Form D,E และตรวจสอบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร</p> <p>ทั้งนี้ กรมศต.ได้กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ของสินค้าบางรายการที่ต้องมีหนังสือรับรองขึ้นทะเบียน ประกอบการนำเข้า เช่น ส้ม และหอมแดงและต้องมีหนังสือรับรอง ขึ้นทะเบียน ประกอบการส่งออก เช่น ทุเรียนสด ลำไยสด ผัก และผลไม้</p> <p>- กรมส่งเสริมสหกรณ์</p> <p>- กระทรวงอุตสาหกรรม</p> <p>- สภาอุตสาหกรรมจังหวัด</p> <p>- สภาหอการค้าจังหวัด</p>	<p>- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p> <p>ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและทำการซื้อขายแบบ On-line เพื่อขยายช่องทางการจำหน่ายไปได้ทั่วโลก ดังนี้</p> <p>(๑) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่สนใจ โดยแบ่งโปรแกรมอบรมให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ที่เริ่มต้นประกอบธุรกิจ และผู้ที่ต้องการขยายธุรกิจ (มีร้านค้าออนไลน์แล้ว)</p> <p>(๒) การจดทะเบียนพาณิชย์กิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการขอใช้เครื่องหมายรับรองการจดทะเบียนดังกล่าว ซึ่งผู้ประกอบการต้องมีเว็บไซต์และมายืนยันค่าของจดทะเบียนพาณิชย์ กรมฯ จะอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองการจดทะเบียนพาณิชย์ DBD Registered</p> <p>- กระทรวงอุตสาหกรรม</p> <p>ได้มีการดำเนินการสนับสนุนการสร้างห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป โดยการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้ในประเทศ มีการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ประกอบการ ตั้งแต่ การแผนแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทดสอบตลาด ตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ จัดทำระบบคุณภาพ และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าความหลากหลายและสร้างนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการใช้วัตถุดิบในประเทศ</p> <p>- ในเรื่องการส่งเสริมให้ชาวสวนรวมตัวเป็นสมาคมการค้า ปัจจุบันชาวสวนได้มีการรวมตัวจัดตั้งสมาคมในหลายแห่ง เช่น สมาคมชาวสวนจังหวัดจันทบุรี และสมาคมชาวสวนผลไม้จังหวัดตราด แต่ทั้งนี้จะได้มีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปส่งเสริมการจัดตั้งสมาคมในพื้นที่แหล่งผลิตผลไม้ต่อไป</p>

ข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆ	ข้อเท็จจริง/ข้อพิจารณาของหน่วยงานรับผิดชอบ	การดำเนินการของหน่วยงาน
๓. มาตรการเพิ่มเติมอื่นๆ		
๓.๖ การครอบงำตลาดผลไม้ของธุรกิจโรงคัดบรรจุผลไม้ของผู้ประกอบการชาวจีนตั้งแต่การปลูก การตัด การบรรจุ การขนส่งและการส่งออก	<ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงการคลัง - กระทรวงยุติธรรม 	<p>ในระยะสั้นการที่มีผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อผลไม้เข้ามาจับซื้อจากเกษตรกรมาขาย ทำให้ตลาดเกิดการแข่งขัน เกษตรกรมีทางเลือกและอำนาจต่อรองในการจำหน่าย ผลผลิตมากขึ้น ทำให้เกษตรกรได้รับราคาที่สูงขึ้น ส่งผลให้ไม่เกิดผลผลิตล้นตลาดและราคาตกต่ำ แต่ในระยะยาวอาจมีผลให้พ่อค้าไทยเงินทุนน้อยก็จะหายไป พ่อค้าจีนรวมตัวกันกดราคาจากเกษตรกรได้ จึงต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำดังนี้</p> <p>(๑) ต้นน้ำ : - เกษตรกรต้องมีการพัฒนาการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและรักษาคุณภาพสินค้า</p> <p style="padding-left: 40px;">- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลมาตรฐานต่างๆตามเงื่อนไขข้อตกลงทั้งในระดับ ไร่ สวน (GAP) โดยวางระบบการออกไปรับรองและการตรวจสอบ เอกสารย้อนกลับให้ครอบคลุมครบถ้วน</p> <p>(๒) กลางน้ำ : ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มสหกรณ์ที่เข้มแข็ง โดยสมาชิกสหกรณ์มีการวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกันเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง ตั้งแต่การเลือกชนิดพืชและปริมาณที่จะปลูก ให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด การจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนรวบรวมผลผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย โดยภาครัฐสนับสนุนด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การอบรมให้ความรู้และเชื่อมโยงตลาด เพื่อเป็นการยกระดับราคาและลดการพึ่งพิงลิ่งต่างชาติ ตามรูปแบบสหกรณ์และตลาดกลางของประเทศญี่ปุ่น</p> <p>(๓) ปลายน้ำ</p> <p style="padding-left: 40px;">(๓.๑) ส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ โดยการสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและการส่งออกผลไม้ไทยไปจีนโดยร่วมหุ้นส่วนธุรกิจกับรัฐวิสาหกิจของจีน และการเข้าไปดำเนินธุรกิจร่วมกับผู้ประกอบการจีนในประเทศจีน เป็นต้น</p>

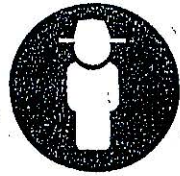
ข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆ	ข้อเท็จจริง/ข้อพิจารณาของหน่วยงานรับผิดชอบ	การดำเนินการของหน่วยงาน
		(๓.๒) ขยายตลาดส่งออกผลไม้ทั้งในรูปแบบผลสดและแปรรูปไปประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากประเทศจีน โดยเน้นประเทศที่มีศักยภาพ เช่น ประเทศอินเดีย ซึ่งมีจำนวนประชากรมากเป็นลำดับ ๒ ของโลกรองจากสาธารณรัฐประชาชนจีน และมีความต้องการบริโภคผลไม้ไทย

กระทรวงพาณิชย์

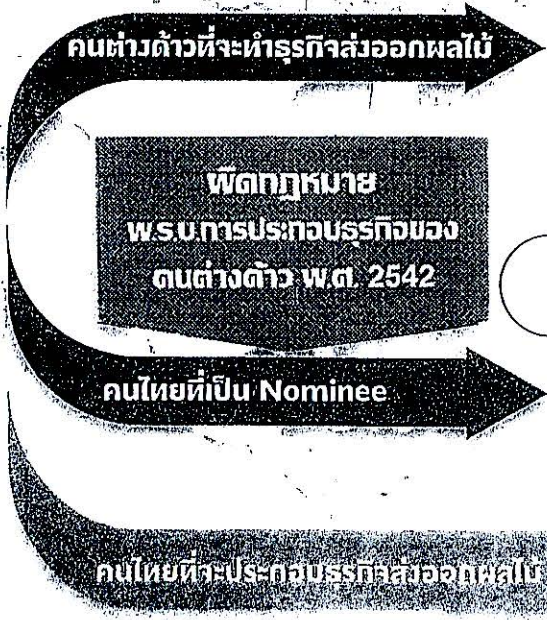

ขั้นตอนและกระบวนการส่งออกผลไม้ไทยไปต่างประเทศ (ทุเรียนสด ลำไยสด ผลไม้สด)

กรมการค้าภายใน ออกประกาศ กกร. ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559 ลง. 29 บ.ศ. 2559 ทุเรียน มังคุด ลำไย เป็นสินค้าควบคุม

เกษตรกร

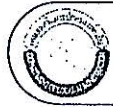
ไม่ต้องจดทะเบียนต่างด้าว
(เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายกำหนดไว้)

จดทะเบียนต่างด้าว

จดทะเบียนพาณิชย์
กรณีเป็นนิติบุคคล

พิกัดศุลกากร/ฉบับ
คำสั่ง/ใบจดทะเบียน
(รอเตรียม/ส่งไป)

องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น
จังหวัดชายฝั่ง
เขตเศรษฐกิจ

กรณีประเทศที่ไม่ใช่
Requirement
ไม่ต้องขอใบรับรอง

สำนักพัฒนาฯ และ
รับรองมาตรฐานสินค้าพืช

- 1. จดทะเบียนผู้ส่งออก
- 2. เอกสารรับรองแหล่งผลิต
- 3. โรงคัดบรรจุ GMP
- 4. ใบรับรองสุขภาพพืช
- 5. การตรวจรับรองสารตกค้าง

เป็นต้น ตามใบปลิวที่แนบมา

1. ตรวจสอบสำเนาใบขนสินค้าตามรายชื่อผู้ส่งออกที่กรมวิชาการเกษตรแจ้งกรมศุลกากรตามประกาศ คต.

2. ตรวจสอบการลักลอบส่งออกผลไม้ตามกฎหมายศุลกากร

สำนักบริการการค้าต่างประเทศ

1. ตรวจสอบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร

2. ขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าเช่น FORM E/ FORM A

คต. ขอความร่วมมือกรมวิชาการเกษตรและกรมศุลกากรแจ้งข้อมูลการส่งออกผลไม้เพื่อสะดวกเป็นคดี...